

טו. טור עמוד יט
בשם הרשב"א נמנה
הנים הארוך שם ד, כ;
מנה משנה אלוטרי
זילה ת, יג, בשם
הרמב"ן הלכות גדה
פ"ה הלכה יט:
טו. רשב"א שם:
טו. יבמות דף ס"ג
[מ"ג] ובעירובין דף ק'
ע"ב:
טו. יבמות שם:

**ציונים רמ"א
עם ציונים מהש"ך**

(ט) רכזי משה אות ז:
(י) סעיף ד:
(יא) טור [עמוד טו] בשם
יש אומרים וכו' [עמוד
טו ד"ה ומ"ש שם אומרים]
בשם רש"י [יבמות סג, ב
ד"ה וי"ט] וראב"ד [נעל
הנפש שער הפרשה סימן ג
הלכה א] [כא] ורשב"א
[מורה בכ"מ הארוך ב"ה ז
עמ"ב ד, ג; הק"ה שם עמ"ב
ג, ט] [ח] ורבינו ירוחם
[נתיב טו ה"א כ"ג, ג]:
(יב) ב"י [שם ד"ה ומ"ש
בשם] בשם סמ"ג [לארין
ק"ל א, ב] ודור והפוסקים
בשם רבינו תם [מפר"ה ה"ב,
מחש"ס סימן ט"ה]:
(יג) הגמיר משנה פרק ד'
דאיטורי ביאה [הלכה י"ג
ובהגותו שער רורא
[הלכות נה ס"ק ז, עמ"ב
ד"ה אמר] ורש"י [יבמות
סג, ב] מביאה הב"י [שם]:
(יד) גימטרי יוסף פרק
הבא על יבמתו [יבמות
ע, ב ד"ה שיהא ד"ה
[שם]:

בג עד שתבדוק. כמז נ"י [עמוד טו ד"ה ומ"ה] ממשמעות
הפוסקים דאפילו איתרה זמן כמה [אחר הוסת כיון שזדקה ומלאה
טהורה, טהורה. והנ"ס [עמוד טו ד"ה ראשון] פסק דש להחמיר
כמסקנת המרדכי [שעטות רמו משנה] בשם ר"א ממין וילאם השלם
סימן טו] וכספר המרומה [י]
וכהגהות שער דורא [הלכות גדה
סימן ז, עמ"ב סוף ד"ה אמר ר' יוחנן]
בשם סמ"ק דדוקא בזדקה ענמה
מיד לאחר וסמה מוך שיעור וסמ,
אבל לא זדקה מוך הזמן אע"פ
שלאחר ק בזדקה ענמה ומלאה
טהורה, טמאה, דמוקה אורח
זומנו זא ונפל לארץ, ע"כ [הנ"ס].
ולקמן סימן ק"צ סעיף ג"א נמבאר
אזה שיעור וסמ, ע"כ: כד וכן
הוא דקמן סימן קפ"ט. סעיף
ד, וע"כ: כה זמב"ל מקום
כו'. ובלאו"ס סימן [רמ"ז סט"ו]
[רמ סעיף טו] כמזו העור
[עמוד מ"א] והמסגר מדברי
הרמב"ם [דעות ד, יט] ללא יעזול לא זיוס וילאם לדרך או זילה מן
הדרך, שקשה לו. ועיין בלבוש שם [סעיף טו] ובתשובת הרב [ש"ס]
הרמ"א [ק"י סימן ז]. ועיין בפרישה בהע"ז סימן כ"ה סעיף י'
ובנ"ס שם סעיף ג' [עמוד רכה ד"ה א"ל]: כו הפהמיר כו'. סמוך
לוסמה, ובעטרת וכו' [לגו"ס סעיף י]. כתב גם כן בדברי הרב, ובלאו"ס
סימן [רמ"ו] [רמ] סעיף ט"ו כתב דלילה קודם שיהא לדרך מלוה
לזעול אפילו סמוך לוסמה כמו שכתוב ציו"ד סימן קפ"ה, ע"כ.
ודבריו קומרים זה אל זה, והעיקר בדברי הרב כאן: כו דכ"ל מיני

(יב) עד שתבדוק. [פירוש אפילו אם לא זדקה אלא עד זמן
הרכה, ולא אמרין שמה נפל לארץ זומן הוסת: (יג) אם יש
דה ופת כו'. אבל אם יש לה וסמ שעדיין לא קבעוה שלם פעמים
והוא פמום מעונה זינוטה, כגון שראתה מכ"ה לכה"ו וזיאל זומ,
אע"פ שלא זדקה כיון שלא
הרגישה נדס טהורה בלא זדקה,
עכ"ל הטור סוף סימן זה. והקשה
בפרישה [אות י"ח] דהא איתא
בסימן קפ"ו [סעיף ג] אשה שאין
לה וסמ אסורה לשמש בלא
זדקה, ומתוך כך האריך מאד
במירוצים. ולי נראה דלא קשה
מיד, דודאי אשה שאין לה וסמ
אלא רגילה כבר נראית הרכה בלי
שעור שזה כלל, בכל פעם היא
במקום רואה עד שזדקוה אבל
הכא מיירי שיש לה וסמ דדרך
שאר נשים אלא שישנה לראות
מכ"ה לכה"ו פעם אחת, והיא
זריכה לתוש כשיגיע [עד] [עוד]

יוס כ"ה כדאיתא סימן קפ"ט [סעיף י"ג]. זומ אמרין כיון שלא
הרגישה בלאומו יוס שהיא חוששת ועבר אותו יוס ולא זדקה אחר
כך טהורה, דהא לא מוחזקת שלם פעמים זריכה בלאומו ומן, ודי
זומ שחוששת לכתחלה. חה פשוט: (יד) ואפילו בתשמיש
שרי. כיון דוסמות דרכן במקום מלוה לא גזור: (טו) בדברי
רציו וכו'. אע"כ דגם בלאן זיאל לדרך שרי בדברי רציו כלעיל
סעיף ב', מכל מקום זיאל לדרך מיני כן:

אפילו חיבוק ונשוק. ואל"ג דכחצמי לעיל ס"ק ו' בשם הנ"ס דהממיר כחצוק ונשוק מלא עליו זריכה, נראה דהכא אין להחמיר
כלל, כיון דש אומרים דאפילו בתשמיש חיבוק ומלוה איכא: כה תוך עוגה אחת. דהיינו יוס או לילה כדאיתא בש"ס [יבמות סג, ב]
ונימוקי יוסף שם [יט, ב ד"ה שיהא ד"ה ונמה], והיינו י"ב שעות כלעיל ס"ק ו', ודו"ק: כה צריך להמתין. מיהו אם הולך לדבר מלוה
אין צריך להמתין כדאיתא בגימטרי יוסף שם, וכן כתב העטרת וכו' [לגו"ס סעיף י] ופשוט הוא. ואף לדבר הכשות אם הולך לזורך גדול נראה
דאין צריך להמתין, משום דהנימוקי יוסף מפרש כן הש"ס דסוף פרק הנצ על יבמתו, ואין פירושו ממוה, גם כל הפוסקים לא פירשו כן:

הרמב"ם [דעות ד, יט] ללא יעזול לא זיוס וילאם לדרך או זילה מן
הדרך, שקשה לו. ועיין בלבוש שם [סעיף טו] ובתשובת הרב [ש"ס]
הרמ"א [ק"י סימן ז]. ועיין בפרישה בהע"ז סימן כ"ה סעיף י'
ובנ"ס שם סעיף ג' [עמוד רכה ד"ה א"ל]: כו הפהמיר כו'. סמוך
לוסמה, ובעטרת וכו' [לגו"ס סעיף י]. כתב גם כן בדברי הרב, ובלאו"ס
סימן [רמ"ו] [רמ] סעיף ט"ו כתב דלילה קודם שיהא לדרך מלוה
לזעול אפילו סמוך לוסמה כמו שכתוב ציו"ד סימן קפ"ה, ע"כ.
ודבריו קומרים זה אל זה, והעיקר בדברי הרב כאן: כו דכ"ל מיני

עריך לחם למהרי"ק
סוף סעיף ט ועיין סימן קפ"ט דין ד': סוף סעיף י [לפקוד]. ואפילו בתשמיש מלוה [לעיל מטרד]. עיין
טור אר"ם סימן ר"מ [עמוד מ"א]:

ביאור הגר"א

[כא] או שהוא כו'. דעונתה באין לה וסמ כוסת, כמז שאמרו שם [טו, א] אמר
רש לקיש משום רבי יהודה נשיאה כו'. ועיין רש"י שם ד"ה בחון כו' וכמו
שאמרו שם ב': [כב] [נע"ה] ומהו ואפילו כו'. רש"י שם [יבמות טו, ב] ד"ה
הוי מילי כו' ושאר פוסקים. ותוספות שם ד"ה חייב חולקין, וכן הרא"ש שם
[פ"י סימן א]. והפוסקים חולקים על תוספות וכתבו כיון דוספות דרבנן בהאי

גונא אוקמה ארין תורה, ופסוק והורחם וקרא טו. לא אסמכתא בעלמא היא.
וכתב הסמ"ג [לארין ק"א לו, ב] והמחמיר חבוא עליו זריכה: [כג] ואם הולך
כו'. גמרא שם: [כד] יש אומרים כו'. לגירסת פוסקים לאשתו נדה שהביאו
תוספות ד"ה הג"ל והרא"ש. והקשה תוספות דהא ראי בתשמיש אי אפשר,
ומתוך נמקי יוסף [יבמות יט, ב] ד"ה שיצא חיה וזמנה דמירי כהאי גונא:

גליון מהרש"א

[יב] ושו"ע סוף י' הרוצה לצאת לדרך. הרמב"ם פרק ד' מאלוים זילה הלכה
י"ב השמט זמ, וסמה הרב המגד מנח נכ"י [עמוד טו ד"ה איתא] ולכוננה
דהרשב"ד בספר נעלי הנפש [שער מקן הוסמות סימן א הלכה א] מנח נכ"י [שם
ד"ה ומ"ש שם] נתן טעם דוסמות דרכן ונמקום מלוה לא גזור, וסיה קשה ליה
לרמב"ם מאי דמקשה פסחים ע"כ ב' על מאי דמנח טעון לוסמה, אי הכי
אפילו יבמתו נמי, על כן קוטר דסמחא דש"ס לא כפירא ליה לרין זה. אבל סא

ימח למה שכתבו התוספות נדה דף ט"ו סוף ע"א [ד"ה אפילו] דדני יוסטן סגר
וסמות דרכן, אבל הרמב"ם סא סגר למי מה שכתב הנ"י קרוב לסוף סימן זה
[עמוד יט ד"ה והמיר] דמפרש דדני יוסטן כפירא ליה וסמות דאורייתא, אם
כן נפסקים על דני יוסטן מקשה שפיר: [יג] ומהו ואפילו בסוף לוסמה.
ונתנוה לל עינמה סמוך לוסמה גם כן צריך לפקדה. משענות כנסת יחזקאל
סימן (י') [ג]:

אוצר מפרשים

ט [שער סוף י' הרוצה לצאת לדרך צריך לפקוד אשתו אפילו סמוך לוסמה.
בתשובות כנסת יחזקאל [סימן לג] רוצה להקל היכא ואירע טבילה סמוך לוסת
מותרת בתשמיש, דליל טבילה הוי גם כן מצוה כמו יוצא לדרך. וכל האחרונים
חולקים עליו בספר סדרי טהרה [סימן י"ג] ופלו' [מגארת ישראל סימן י"ג] ותחת דעת
[באורים סימן יג]. וכן נראה לעי"ד דאיה ברורה לדבריהם ז"ל דאסור סמוך לוסת
בליל טבילה, דהא הראב"ד בספר בעלי הנפש [שער מקן הוסמות סימן א הלכה א] הקשה
אחא דאמרין בש"ס דגדה ט"ו [גיא] בהתיא דאתיא לקמיה דרבי יוחנן דכל אימת
דהוי סלקת מטבילת מצוה הות קחדיא דמא, אמר לה שמא דימת עירך עלתה כן
לכי והבעלי לו על גב הגנה, והקשה הראב"ד ז"ל דהא בלילה זו תראה וצריך
לפרוש סמוך לוסת, ומה הוכיח הראב"ד בספר בעלי הנפש דהתיא דקובעת וסמ
לשעה אין צריך לפרוש סמוך לוסת, וכן הרמב"ם [שם ד"ה הא דא"י יוחנן] והר"ן [שם
ד"ה לכו והבעלי] בחידושיהם הקשו זו, והירצו דהוי ליה כוסת של קפיצות דאין צריך
לחוש כל זמן שלא קפצה. והרי הראב"ד גופא סובר דיוצא לדרך חייבת בתשמיש
אפילו סמוך לוסת, וכן דעת רוב הפוסקים. ואי נימא דליל טבילה דינו כיוצא לדרך,
אם כן מאי קשיא להו להראשונים ז"ל, דהלא שם ליל טבילה הות וכדקאמר הש"ס
וכל אימת דהות סלקא מטבילת מצוה, ורבי יוחנן צוה לה להבעל על גב הגנה,
וכיון דהוי ליל טבילה מותר בסמוך לוסת. ומה מביאר דעת הראשונים ז"ל דליל

טבילה אין דנו כיוצא לדרך ואסור בתשמיש, כן נראה לי ברור. ותמנה על כל
האחרונים שלא הרגישו בראיה זו:
י' [שם] הרוצה לצאת לדרך וכו'. עיין בחשובות כנסת יחזקאל סימן ל"ג דרוצה
להקל בליל הטבילה אפילו תוך עונה הסמוך לוסתה, ומדמי לה ליוצא לדרך.
ובספר סדרי טהרה [סימן י"ג] ובתחת דעת [באורים סימן יג] חלקו עליו, ולא פצחו
שום מילה לליל טבילה ושאר מצות עונה שנתנו חכמים, ע"ש שהאריכו בזה
שלא להקל כלל:
יא' [הנה שם] ומכ"ל מקום החפזיר וכו'. כתב הש"ך [סימן כה], ובארי"ח סימן ר"מ
כתב השור דלא יבעול לא ביום יציאה לדרך או ביאה מן הדרך שקשה לו. ולי
נראה לתרץ, שכתב מחותני בעל המחבר עטרת זקנים [שם סימן ב] בשם מהרש"ל
[בתהנות הנהגה] אה"ע סימן כה ד"ה ביום כשהולך ברגליו בדרך או קשה לו ולא ישמש,
ובאן אירי כשהוא יושב בקרן או רוכב וכו' חייב לפקוד: [בית ד"ה יהודה, יא]
יב' [שם] דכ"ל מיני קורבה כו'. ואפילו חבוק ונשוק דמחמיר לעיל הב"ח, ובאן אין
להחמיר כלל, [ש"ך סימן כה]. זהו לפי סברת הב"ח, אבל לפי סברת ט"ו לעיל ס"ק
ג' דמן הדין אסור, נראה לי לאסור אף כאן, רק בריצו דברים מחויב לעשות.
ובפרט דקיימא לן בזמנינו כל הירוצים הוי דרך מצוה ואין צורך לפקוד אותה,
כמו שכתב המור"ם, שאסור בחבוק ונשוק, כן נראה לי: [בית ד"ה יהודה, יב]

נקודות הכסף

כן פירוש אפילו אם לא
זדקה כו'. יש ממתין
זומ, כמו שכתבתי בס"ך
סימן כ"ג, ע"כ:

הגהות והערות

[ז] כן האריקא דפוס"ה,
ובנ"ל האריקא זמן מ"ה:
[ח] לפניו כספר המרומה
[לפניו ק"ל]:
[ט] לפניו כס"ך לוסמ,
ואולי ז"ל ובע"ז, והוא
כס"ך י:
[כ] עיין בפשוט מלכות שם
דשיעורו קאי רין ארין
דחולשת הגוף המוכח כנאר
היטב שם:
[כא] דעסמ רק כמלק
ממסדורות ספר נעלי
הנפש, וכן במסדורת קאסמ
עמוד ס:

[י] ולא ברקה. נמסקמי אס עברו עליה ג' פעמים יום הוסת ולא הרגישה אס נעקר הוסת בכך. וכן אס באמצע הג' פעמים לא בדקה עצמה ביום הוסת, ואחר כך בדקה עצמה ביום הוסת הדי' וראתה, אס מטטרפין, אס נימא דהוי כהפסיקה בין הג' פעמים כיון שלא בדקה נמיס, דהא סומכין על מה שלא הרגישה להמירה לבעלה, הכי נמי יש לסמוך לענין עקירת הוסת, או לא. ונראה לנא נעקר ולא נמלקל הוסת, דהנה בגוף הדין הא טהורה בלא בדקה יש לעיין, כיון דחייבו חז"ל בדקה בשעת וסמה ולא סמכו אצירור דהרגשה, וחשו לדימא ראתה בלא הרגשה ופלי לארץ, ואס עברה ולא בדקה עצמה מותרת בלא בדקה, אמאי, הא מכל שכן יש לחוש לשמא ראתה ועדיין יש דס. ולזה נראה דהטעם משום דקיימא לן ריש גדה ג, אן דכותלי בית הרחם לא מוקמי דס רק משום חומרא דקדשים חשו, ע"ש, ומטעם זה לא בעי בדקה כשעבר וסמה, דאמרינן בדקה דחורין וסדקין למה לה אי נמי הוה דס ודאי כבר נפל לארץ, ובדקה זו שוב הוי כבדיקה חדשה משום שמא ראתה עכשיו ולא משום שעמ וסמה, ואינה חייבת בה. ולפי זה נראה דאס לא עבר שיעור וסמ המבואר בסיומן ק"ג סעיף ג"א סמוך לוסמה חייבת כבדיקה, דאימר הדס עדיין בגווה, דכתיב האי שיעורא הדס שזהה לנא כמבואר בגדה דף ס' ע"ב, אבל לענין עקירה וקלקול הוסת לא סמכין על הא דלא ארגשה, דודאי אמרינן מכה חוקה דוסמות שראתה אפילו בלא הרגשה, מדע דהא למאן דאמר וסמות דאורייתא אפילו בדקה אחר כך ומנאה טהורה טמאה, כמבואר גדה דף ט"ז [ע"ג], ואמאי הא לא ארגשה, אלא אמרינן מחמת חוקה דוסמות דראתה אפילו לא ארגשה, וטמאה דקאמר ההם היינו לטהרות, וטמאה בלא הרגשה משום דמקור מקומו טמא, או לבעלה מדרבנן טמאה. וזוהי יש ליישב קושיא המוספות בגדה דף ט"ז [ע"ג] דב"ה אלמא וסמות, שהקשו דרב הונא אדרב הונא. ולפי מה שכתבתי לא קשה מידי, דלעיל דף ט"ז [ע"ג] גבי בא מן הדריך דאיכא חשש דראתה וארגשה חייב לשאל לה מחמת חוקה דוסמות, מה שאין כן בדף ט"ז דמיירי שלא הרגישה טהורה, כיון דחוקת דס שבא בהרגשה, והא מדלא ארגשה, טהורה, (ור"ת) [ור' אליעזר] פליג ההם ואמר דאמרינן מחמת חוקה דוסמות דראתה אפילו בלא הרגשה כנ"ל, אלמא דחיישין משום חוקה דוסמות אף דלא ארגשה, ואף דקיימא לן דמותרת לבעלה, נראה הטעם כיון דהוי מרי דרבנן, דוסמות

מדרבנן, ואפילו אס ראתה בלא הרגשה גם כן אינה טמאה אלא מדרבנן, וגם כדי שלא לקלקל חוקת טהרה ידיה לא אמרינן שראתה כבר וממירין אותה לבעלה, אבל לענין עקירת וקלקול וסמ ודאי לנא נעקר וסמה משום דלא ארגשה, וראיה מסימן קפ"ט סעיף כ"א שכמד דוקא אס בדקה ולא ראתה אינה חוששת לוסמה, משמע דאס לא בדקה לא נעקר וסמה משום דלא ארגשה, וכן הוה צטור סימן קפ"ט [עמוד סה] גבי הפסיקה ולא ראתה דענין דוקא כבדיקה, וכן כמד הרמב"ן בהלכותיו פרק (ר') [ה הלכה יט] וכן מוכח מכל הפוסקים. ולענין מה שהחמיר הש"ך בס"ק כ"ג נראה דאין להחמיר כל כך בוסמות דרבנן, כיון דאף אס ראתה בלא הרגשה גם כן לא הוי רק מדרבנן: [י] ולא הרגישה. נמסקמי כיון דעיקר הדימר מכה בלא הרגישה, ואס כן אס בדקה עצמה בשעת וסמ ונאנד העד, דשוב ליכא ראייה מהא דלא ארגשה דאימר הרגשה עד הוה דאמרינן בריש פרק

הרואה כהם [שם טו, טז], אפשר דטמאה, וי"ע: [יב] או שהוא. עיין ט"ז ס"ק י"ג שהביא קושיא הדרישה [פרישה אה יט] הא אשה שאין לה וסמ אסורה לשמש בלא בדקה. והנה לפי מה שכתבתי בסיומן קפ"ו [ביאורים ס"ק ט] דאינה זריכה בדקה לאור הנר וגם אין זריכה בדקת חורין וסדקין כמו שכתבתי בסיומן קפ"ו [שם ס"ק ט] ע"ש, קא שמשע לן דכאן זריכה בדקת חורין וסדקין ולאור הנר דוקא, ככדי שמדע אס היא טהורה: [יג] בתשמיש שרי. הכנסת יחזקאל כתב (ס"י) [סימן לג] ח"ל, הוה הדין כשחל ליל טבילה סמוך לוסמה מותר בתשמיש, ואף דיש לחלק דבשלא ביואל לדרך, הדריך מוכרת, מה שאין כן בליל טבילה דיש לומר לא מטבול ולא שמשע. מכל מקום יש ראייה מייבמות נכ, ט דקמי היואל לדרך חייב לפקוד אשמו וכו' ומקשה הש"ס הא מהכא נפקא כו' ומשי לא נזרבה אלא סמוך לוסמה וכמה אמר רבא עונה. וכמד הנמוקי יוסף [שם טז, ז] ד"ה שיואל וד"ה ומהא דהיינו אס אשמו גדה וחסבול מוך עונה אחת מחויב להמין, אע"ג דמוקי לה ההם סמוך לוסמה, אלמא דמותר בליל טבילה סמוך לוסמה, עכ"ל. וטעום גדולה נזרקה לפניו, דהנמוקי יוסף מפרש סמוך לוסמה דהיינו סמוך לוסמ טבילה, ולא סמוך לוסמ ראייתה, ע"ש. ועוד, דהתם ביואל לדרך מיירי דהדרך מוכרת, מה שאין כן בליל טבילה כשאינו יואל לדרך מנין לו. ומה שהביא ראייה מהא דשנת רעבון שמוחר בליל טבילה. [א"ח סימן מקדס סעיף ז] אין הגדול דומה לראיה

חוות דעת חידושים

כל העונה. ונשי ידיו אין להם שעה קבוע כמו שכתבתי [ס"ק ט] בשם נקודות הכסף, וזריכין בדקה כל העונה. ובמשנית וסמה ז' או ג' ימים המבואר בסעיף ז' לדרך שמהיה מוך דחוק בין עיניה כל הג' ימים, דכשעמ וסמה דמיין. וזריך ללמוד זה מוך בימו. ועיין ביאורים [ס"ק ט]: (כד) וראו הרגישה. ואס בדקה ועד אסורה, ומכל שכן אס השליכה או פשעה נאכדת העד אסורה. ועיין ביאורים [ס"ק ט]: (כה) ב"א בריקה. ואס הא עדיין מוך השיעור שכתבתי בסיומן ק"ג סעיף ג"א סמוך לשעמ וסמה, אף דעה ראשונה מודה דבעי בדקה: (כו) בריקה. ואס עברו ג' פעמים יום וסמה ולא בדקה ולא הרגישה, לא מיעקר וסמה, אס לא שבדקה ולא ראתה אזי נעקר וסמה. וכן אס באמצע הג'

הרואה כהם [שם טו, טז], אפשר דטמאה, וי"ע: [יב] או שהוא. עיין ט"ז ס"ק י"ג שהביא קושיא הדרישה [פרישה אה יט] הא אשה שאין לה וסמ אסורה לשמש בלא בדקה. והנה לפי מה שכתבתי בסיומן קפ"ו [ביאורים ס"ק ט] דאינה זריכה בדקה לאור הנר וגם אין זריכה בדקת חורין וסדקין כמו שכתבתי בסיומן קפ"ו [שם ס"ק ט] ע"ש, קא שמשע לן דכאן זריכה בדקת חורין וסדקין ולאור הנר דוקא, ככדי שמדע אס היא טהורה: [יג] בתשמיש שרי. הכנסת יחזקאל כתב (ס"י) [סימן לג] ח"ל, הוה הדין כשחל ליל טבילה סמוך לוסמה מותר בתשמיש, ואף דיש לחלק דבשלא ביואל לדרך, הדריך מוכרת, מה שאין כן בליל טבילה דיש לומר לא מטבול ולא שמשע. מכל מקום יש ראייה מייבמות נכ, ט דקמי היואל לדרך חייב לפקוד אשמו וכו' ומקשה הש"ס הא מהכא נפקא כו' ומשי לא נזרבה אלא סמוך לוסמה וכמה אמר רבא עונה. וכמד הנמוקי יוסף [שם טז, ז] ד"ה שיואל וד"ה ומהא דהיינו אס אשמו גדה וחסבול מוך עונה אחת מחויב להמין, אע"ג דמוקי לה ההם סמוך לוסמה, אלמא דמותר בליל טבילה סמוך לוסמה, עכ"ל. וטעום גדולה נזרקה לפניו, דהנמוקי יוסף מפרש סמוך לוסמה דהיינו סמוך לוסמ טבילה, ולא סמוך לוסמ ראייתה, ע"ש. ועוד, דהתם ביואל לדרך מיירי דהדרך מוכרת, מה שאין כן בליל טבילה כשאינו יואל לדרך מנין לו. ומה שהביא ראייה מהא דשנת רעבון שמוחר בליל טבילה. [א"ח סימן מקדס סעיף ז] אין הגדול דומה לראיה

באר היטב

שלא בדקס טהורה. ומיירי שיש לה וסמ כשאר הנשים אלא ששינתה לרזוח מכה לכה פעם אחת והיא זריכה לחוש וכו', עיין שם: [יא] בתשמיש. כיון דוסמות דרבנן במקום מנזה לא גזרו. [ע"ז ס"ק יז]: [יב] קורבה. כתב הש"ך [ס"ק ט] דהכא לכו"ל עלמא אין להחמיר בחבוק ונשוק, כיון דיש אומרים דאפילו בשמש חייב ומנזה איכא ועיין באורח חיים סימן ר"מ סעיף ע"ו. [ע"ז ס"ק ט]: [יג] עונה. דהיינו יום או לילה והיינו י"ב שעות [ע"ז ס"ק ט]. ואס הולך לדבר מנזה אין זריך להמין: (כ"ד) [נמוקי יוסף] לפי שמפרש בש"ס דאף לדברי הראשון אס הולך לזריך גדול נראה

אוצר מפרשים

[ע"א] קאמר אלמא קסבר ווסתות דרבנן ועל זה הקשו התוספות שפיר ואינו מועיל חירוצו כלל כמובן, ומה שכתב ור"ח פליג התם, לא ידענא אהיכא קאי דרוך היטב: (אהבת ישראל, כתי')

ג (שם ס"ק י) ולפי מה שכתבתי לא קשה מידי דלעיל [כ"ז]. נ"ב, מה שכתב דלא קשה מידי כו', אני אומר ד"ל דגם התוספות ידעו שיש לחלק בכך אבל בגמרא אי אפשר לתרץ בכך דהא ברך ט"ו [ע"ג] קאמר על רב הונא דקסבר ווסתות דאורייתא וברך ט"ו

הנוכחי משום דאם הוא ממקור און לו רפואה כדאמר שמואל כל הממלאה ונפלה אין לו תקנה ברפואה ע"כ בשלל נמלא דם ע"כ מלדין הוא ונתרפאה. אולם הא דממלא ונפלה אין לו תקנה כתב בכת"ם דודאי יש לה תקנה ע"י רפואות אחרים. רק ע"י ביטולתא אין לה תקנה ע"י"ש. וכ"כ משנחמ. והנה לפי דעת הנוכחי הרי י"ל דרפואה מ"מ אסור מדא"ו אף דווסתות דרבנן. והיינו דהנה הא דודאי דענין קביעות ווסת הוא דאורייתא דהא להרבות"ם כל עניני נדה ויבנה תלוי בווסת רק דעשוי להשתנות ע"כ אין חוששין מדא"ו. וכיון שחכ"ל העידו על ממלאה ונפלה דא"ל תקנה שוב אסור מ"מ. אך לאחר שטסקת ברפואות והועילו לה וכבר כתב החת"ם דרפואות אחרים יש לה שפיר הוי דרבנן כשאר ווסתות וסדרי לקולא:

כד) ורענ"ד י"ל דה"ע ברפואה בתוך שיעור כדי שתרד אסורה. דכל זמן שלא עסקה ברפואות הוי דאורייתא. ע"ל בטעם דאסורה בכדי שתרד. והנה קשה אמאי חייב אשם תלוי טוקמא אחזקת היתר שלא ראתה עד אחר תשי"ש כמו מוקס ומומין. וי"ל דרוב פעמים ראתה קודם וכמ"ס הו"מ ענין שיעור ווסת רק דלא הוה רוב גמור וחשיב כמו חזקת עברה ע"כ הוי ספק. והתינה לענין האשה אם נעמארה. אבל לענין להחזיקה ברמ"ם דעכשיו טעורה גמורה היא ולא שייך אשה בחזקת עברה עומדת ואל נעמארה מספק. ושמה תראה חיי"ש כמו שמה ימות שוב אולי בתר רוב לתקנה ודאי ראתה. סוף דבר זה לא נחיתתא ובהא סליקתא דהיכא דספק אם ראתה הוי סדרי ולקולא. ועוד דהוי ס"ס ספק מן הדין. מיהו י"ל דה"ע חסוב להוציא מחזקת שטר נשים שאין רמ"ם:

כח) סוף דבר לפענ"ד נראה להחיר כיון שאין ברור שנמלא על עד שלו והיא לא ראתה רק האחרונים דאפי' לאחר תשי"ש תשי"ב רק כח אף דא"כ למחלי בהרשע שמש ואין בכתמים משום ווסת. ואף ד"ל דממלאה ונפלה הוא מ"מ כיון שטסקת ברפואות שוב הוי כשאר ווסת כ"ל ברפואות. ועוד דכ"ס שמה ווסת הוא:

כו) ואשר שאל על בדיקה אמונה שמואל שהאחרונים סכימו לדבריו. גם ב"ד טוב ה"י הבדיקה זו ממ"ז אם תמלא ח"ו עוד יש לנו היתר הר"ל דלא הוה רק שני פעמים. ואם לא תמלא טוב שלא נלטרך לבטוח על סברתו. אך האמת אנ"ד כי לדעתו אם תמלא על הנוזל לא יהי' שום היתר. לא מנעיה מל דרפואות שהרי לא הועילו לה. ואף לא משום שלא ראתה בבירור רק שני פעמים. שהרי מלאה על המוך ואף דאין מחזיקין מאלבב לאבב כ"ס מוזהר לאבב. ועוד דלא בדקה בתוך רק פעם אחת ואף למוך עממה לא איתחוק. מ"מ לפענ"ד האחר לבב. והיינו דהנה בש"ס מדמי ווסתות לשור המועד בכמה דברים. והנה בש"ס אמרי' נח שור תמור גמל נעשה מועד לכל. וכן בגמ' שור שור תמור גמל הא' שור בתרא וכן שורים שדין ל"י ולשורים אייעד לכולהו לא אייעד כו' ומבאר דהוקא בשלל נח מכל מין בפ"ע ג"פ אין להלכות בעין. ואתחוק לכולהו מינין. אבל כיון דבתר שורים שדין לא תלין שהוא מועד רק לשורים. ואין ראי' מניחות שורים לשאר מינים וכיון דשאר מינים לא נח רק שנים לא אייעד. והנה כוה מלינו

ברמ"ם כשראמה בשני בעלים ג' ג' פעמים דאין איתחוקה לכל העולם דכותה צבור המועד אם נח שור ג"פ ותמור ג"פ וכן גמל ג"פ יהי' מועד לכל. ובשט"ק בש"ס הרא"ה כתב דאם נח שני שורים ותמור או שני תמורים ושור הוי מועד לשורים ותמורים. ודבריו מחזירים מלך כיון שנהג ג' נתיבות ורא' להלכות צבור לבד שיהי' לא נח שור ג"פ וכן בתמור. ע"כ מועד לשניהם. רק במינים אחרים אינו מועד. דאפשר רק לשור ותמור אייעד. כיון דרק שני מינים נח אין מחזיקין לשאר מינים. אבל לאותו שני מינים ע"כ אייעד. וכמו ק' ב"ד כיון שראמה לבב שני פעמים ובתוך פ"א תתחוק לבב ולמוך:

כז) ובתום נדה (ס"ו) סימה דלמאי דלא ידע דאין כל הכוחות שוות יקשה יבדוק צביאה שני' של בעל שני. ולכאורה י"ל דמקשה מ"ד דלא גרע מה שראמה מכל בעל ג"פ מאילו ראתה רק פ"א מכל בעל דאז ה"י אסורה לשלישי בפ"א כמו נח שור תמור גמל. ומשני אין כל הכוחות שוות ולא מהני כוחות דראשון דאיתחוק לשני דלא איתחוק כ"ל. אבל בשני פעמים למקשן דמותרת. אך לדעת הרא"ה הר"ל יבא קושיית הו"מ על נכון. דלשני נמי אלו היו רואה לראשון שני פעמים ולשני פ"א ה"י אסורה לשניהם כדברי הרא"ה הר"ל. וה"ה אם ראתה ג"פ דלא גרע לדעת המקשן הר"ל. ובתו"ד כתב דבדרי הו"מ דברים לא שריין ולא קיימין:

כח) העו"ה מזה דהו"מ סוכרים כדעת הרא"ה. וע"כ אף לדעת התר"ן דלא מהני חזקת ראשון לשני היינו דוקא ברפואות לראשון. אבל הי"כ כשהבדוק בתוך ולא יחזיק לא לבב ולא למוך. שפיר יועיל כ"ל והיתר לבב. לכן דעתו למיך שתבעל עוד פעם אחת ובתנאי שישכחו עני' שני גדולים המפורסמים בהוראה מטייל. שיבא משירא בהדיהו ואין האשה חסר לעממה עד שיוחק אלה ע"כ שנתרפא כי לאחר שתבעל וחי' תראה לא יהי' לה תקנה ואם לא דברי בעלין. ולענין להאמין לרפואה הוא ענין ארוך ועמוך ואין ל' פנאי לענין בימים האלו ימי חשבון עם קוניה. ימחול יודי' להודיעני מה נהיה בנשמה האם:

דברי ירירו החדשית הק' אברהם.

סימן רל

ב"ה ה' יקרא ב' ניסן תרח"ם סאכששאב. שלום לאחובי נבדו המופלג השגן טויה מנחם מענדל"ר נ"י.

א) בענין אשה שדקה בשעת ווסתה ונאכר העד דכסתק הח"ד. דכל היתר מאוס שלא הרגישה. ובו אין ראי' מולא הרגישה דאימור הרגשה עד הוא. וכבר הפ"ח דפשוט אפי' בדקה ומלאה אח"כ טעורה. בלאת הדבר פשוט ובכור להיפך שהרי הרואה דם מחמת מכה שבמקור אפי' בשעת ווסתה טעורה. ובו אין ראי' מולא הרגשה. דהא אימור הרגשה דם מכה הוא וכ"כ למ"ס הרשב"א דאפי' אינה מרגשת שום זה מן המכה. דאין ראי' כלום מולא א' נשה. שהרי מרגשת ואינה יודעת אם הוא דם נדה או דם מכה:

ב) אין ל' ל' ש' ד' ספיקו של הח"ד דהיכא דאין ראי' מולא הרגשה אסורה. דהתם שבדקה אח"כ ומלאה

ומלאה טעורה. והיינו לפמ"ש ברא"ה ב"י בדה"ב ק"ה: דהבדיקה שאח"כ הוא. כמון אשה שדרכה לראות ג' או ד' ימים בידה. ואם בדקה ומלאה טעורה תלין שדולאי לא ר"ת: עוד בשעת ווסתה. שא"כ ה"י לה לראות גם עכשיו כמנהגה. ואם בדקה ומלאה טעורה תלין שדולאי לא ראתה בתוך ימי ווסתה. ולדם נדה יש ווסת ארבע ימים. משא"כ דם מכה אין דרכה למשוך ארבע ימים. וע"כ הבדיקה שבתוך ימי הווסת מוכחת שאין הרם דם נדה. וזה מיושב קושיית המה"ז שם על הרא"ה מהרומה דם מחמת מכה:

ג) והחזיר לא נסתפק רק אם להחירה בלא בדיקה. אבל אם בדקה בתוך ימי הווסת הדבר פשוט ובכור דטהורה ולית דין לריך בושט: הק' אברהם. L

סימן רלא

ב"ה יום ד' יורא זכרית י"ק.

שפעת שלום ובינה בצבור נתי' הרה"ג חריף ובקי מושלם במעלות איש המדות טויה יצחק הבה"ן נ"י.

א) יקרת מכתבך הגיעני שבטו העברה ונשענרה בעלמא דרמי' דברך מתוקים וערכים. ומאל ועד עתה ה"י ל' טרות טובות. והו"ס עיינתי בדברך וראיתי הסתירים שלך. אות א' ואות ה' כעטס אחד הם והמה דברים מסתברים. היתר ג' ממורד ומשולל. היתר ג' יתבאר לפנינו. היתר ו' כהנה בטעם ר' יוסי בלשון עושה נרכי' לטהר לגמרי. דהמ"ר כעד שאינו בדוק אף ה' הוה ידעינן דעיינו למקור שמה מחכה שבכליות זה. ובצמחוד ומתקן דספק אם עי"ל למקור ספק כחמיס לנקל. ואכתי קשה מה הקשה הש"ס ל' מאיר איתא דר"מ מטמא שם משום כחם לבד דשמה לא עי"ל כלל למקור. ולרוב בעד שאינו בדוק טמא משום נדה. אולי ה"י לך איהו כוונה ושכחת לכתוב:

ב) והנה בענין הדור מ"ר למקור ואיינו דם. יש לפ"ש ב"י אופ"ס. הא' דמ"ר יאלו כדרכס מנקב שלמטה סמוך לליאה והדם מנקב הנקור. ומחמת שהדור מ"ר למקור ההעורר דם שבמקור ללא. ומ"מ זה יאל כדרכס וזה כדרכו. ולשון הדור מ"ר למקור ואיינו קשה לפי זה. ה"ב שהדור מ"ר למקור. ושוב יאלו המ"ר עם הדם יתד מנקב המקור. וכן ראינו להרב ז"ל מלארי בש"ע שלו. ה"פ ה"ג הוא בתשו' מהר"ם אר"ז סי' מ' דכשעולרת עממה ומתמלא מקום ויואלים משם דרך סדק או נקב בפנים קודם שילאו. ומזרז בפנים למקור מ"ר. ושוב יאלו עם הדם בנקב מ"ר. ומוסי' וכדי שלא יועיל אם התמוס הנקב בשעת העלת מ"ר. וכונתו לבדיקת מהר"ל. או שמכניס שטופרת עם מוך בשעת העלת מ"ר. דמה ראי' שהמוך נקי. הלא אינו אורמים שבאמת לא יאל דרך נקב המקור רק דרך נקב מ"ר ואעפ"כ טמא משום שדם המקור יאל למקום מ"ר:

ג) והנה לפי הראשון ודאי ב"ד אין בית מיתוש דלך יתכן שדם יאל לבדו ומ"ר יתבדו ובתערובתן סמוך לליאה יהי' לאחדים ממש עד שלא יהי' ניכר מ"ס לבד ודם לבד. אך ל"י פירושים אחרונים

שנתעורבו בפנים או במקור או במקום מ"ר בפנים יש לחוש. והנה בהו"ס נדה (כ"ב). בסוף העמוד עיי"ש שמוכן דבריהם דש"ו מעורב בהלכות יב"ט בעין ומוסברא מוטמא משום יבנה. אבל במעורב מהבב"א אינו מטמא משום יבנה ומשום קר"א טובר יום אחד. וזה למה דהוה ס"ל רואה קרי כונע הוי אך למה דק"ל רואה הוי. משום ראי' הוא דפוסר. ואפי' אשה הטלמט ש"י הא טוהרת וא"כ אין לנו קר"א דייבא מעורבה יסמור אפי' יום אחד והדרינן לסברא הפשוטה דאינו טמא כלל. וה"ה אשה זו שבאנו למוש לה שמה כמעט דם עם המ"ר בפנים עד שאינו ניכר זה לעלמו וזה לעלמו ואל מעורב. הרי דם כזה אינו מטמא כלל. ודוקא שנמלא דם עם המ"ר. דהוה ללחמוי יבנה בעין הוא דעממא ר"מ יודיך ניסך הרו"ש הק' אברהם.

סימן רלב

ב"ה יום ד' יורא זכרית י"ק. בכבוד הרב חריף ובקי מ"ה ישראל יעקב ג"י האב"ק פי"נפישנע.

א) בדבר האשה שרואה דם במ"ר לפעמים. והיא מרגשת כאב כל היום אף שלא בשעת הטלת מ"ר. ולפעמים רואה דם בתוך מ"ר והינה מרגשת כאב. ולפעמים מרגשת כאב ואינה רואה דם בתוך המ"ר. ועל העד שמקנתה זו אחר הולאת המ"ר אינה מולאת. זה טורף בציאלה:

ב) הנה על הכאב אין לסמוך כלל להחיר. כיון שמרגשת הכאב גם שלא בשעת יליאה המ"ר אימא שהכאב במקור וגורם לדם שיבא. ואינו מועיל רק אם הכאב רק בשעת הטלת מ"ר ויושבנה. דבשעת שמונקת הרי בשעת זו לא הדר מ"ר למקור. ומדמרגשה בשעת הטלת מ"ר מוכח דכאב מחמת מכה שבמקום מ"ר. וכ"כ הרב בש"ע בציאלורו:

ג) ור"ן כתב דבדיקה מהר"ל קשה לעשות לה מחמת שאינה רואה חזיר ומי יודע לכונן בעת שהיא רואה. אך רואה ללדד היתר לשיטת ר"ח דאף למה דק"ל כ"י יוסי מ"מ מטמא משום כחם. ואם תשיין ע"ג קרקע שאינו מקבל טומאה ואין בו משום כחם הרי היא טעורה. והביא כמה אחרונים שכתבו כן. ושוב הביא דברי הרב שכתב גבי עד שאינו בדוק דודאי אפי' העד אינו מקבל טומאה כגון שהוא מלמך גפן או פחות מנ' על ג' טמא. אך הביא דברי הס"ע דאפי' נמלא הכחם סמוך לתשי"ש או להולאת מ"ר ע"ג דבר שאינו מקבל טומאה טעור:

ד) ור"ד הדבר ברור דאין חילוק בזה אם ע"ג דבר המקבל טומאה או לא. דכל העצם מבואר בתי' הר"ן משום דבלא הרגשה אין טומאה באשה רק שלא יבא לטהר הבגד. ושאוקור מקומו טמא והדם מטמא הבגד אף שלא יאל בהרגשה. וכ"כ הנוכ"י בציאלור יומר דכתב שהוא ספק מעלמא. וכיון דבלא הרגשה דרבנן הו"ל ספק דרבנן. אך הבגד דאפי' לא יאל בהרגשה טמא הו"ל ספק דאורייתא. וא"כ בנמלא סוך מ"ר דאם איתא דמנופה ודאי תולין שטפתה בסרגשה

קמו שעריו סימן ל"ט טהרה קמו

ומבואר שכלומר הכתוב ספר עמו וזהו מקום
לומר שהכתוב הקול רק זאת מצדק לנו ספק
שמה הוא צדק אמנם למשיב המהרש"ם נראה שהכתוב
הקול לגמרי בכתב, והמהרש"ם צדק בדיוק וימ"מ לשיטת
המהרש"ם לכתוב נראה שאף צדק שארצד מ"מ אם
כיה ספק שמה עשה לאדמומית י"ב להקל.

ואף ששם דברי מהרש"ם לכתוב תכונות, שהרי
בזמננו לא נקראים במלכות הדמים יבדו יתכן
שאף שהיה יושב לאדמומית מ"מ הוא סוג האדום
שלאברה מן התורה, והם כלל הארבעה מיני דמים,
מי"מ נראה מלשון המהרש"ם שאל דהו ע"כ לאדמומית
אף בזמן חז"ל שהיו נקראים לא היה אברה אלא מכה
גזירה דין דרבנן הוא, נראה גם ש"מ הרב ס"י קפ"ח
סיק א"י צ"י שג"כ אפשר שצורה מדבריו שזכרה לאדמומית
אילו אברה אלא מגזירה תנאים.

ודאה במצות אברהם [ר"י וס'א] ס"י ל"ט שהוסף
דהו ספק ספקא שמה לא היה נוסף לאדמומית
כלל, ואף אם היה נוסף לא היו אלא ספק שמה הוא
האדום שאברה, [ואין לומר דהו ס"מ מש"א אחד מי"מ
למשיב הכתוב צניח אדם שער הקצוץ שבספק שמה
אין צו רישתא משול ג"כ ס"מ, אף מ"כ אחד, וכ"כ
התו"ד צ"מ ק"י, ואף שכתב שה"ך נדונו ס"מ ס"ק
ל"ט שאין לצדח ס"מ מעלמנו, מי"מ צ"ספק רישתא
וצלל רישתא אין שום חשש נוכל להחזיר מעלמנו],
אמנם נראה למה זקק ס"י קפ"ד שצורה מדבריו שאף
צוטע לאדמומית אברה מן התורה ולא רק מכה
תומרא.

1-

ר"ש לזון צלופח שאשה במלוא כחם ציוס בווסח
והאזד ויש לה ספק שמה מראה זה עמא היה
או לאו, מה דיוו שאף אם נאמר שכתב שאלצד צלופח
סחמי מקולין מי"מ כחם שאלצד ציוס בווסח יש להחמיר
ומד שכתבנת לעולה לראיה.

ודאה משיב צניח מלוא כחם ואח"כ צל לא הווסח
בצינור שיטה הראשונים צד, ושכ"פ נראה
שלישית רש"י ודאי שכתב שאל ציוס בווסח חמור

הוא צדק, וא"כ אין כאן הסברה לומר שרוב דמים
עמאים, שהרי יש לנו ג"כ זד לומר שלא דם כלל הוא
אלא צדק, צדק חזיל לקולא ומאז שאין כאן סתירה
בדברי הכתוב כלל.

וקצת ראי' נרא שדברי הכתוב צעמו שהרי אם
כונתו לפסוק בשחמא שכתב שאלצד יש להקל,
א"כ היו ליה להצו בלבה זו בסעיף אפר, ומדוע
הגיוסו בסעיף שמיירי בספק צדק ספק דם, ומכה זה
נראה כ"ל שדוקא טאן שיש כאן ספק צדק ספק דם
הקול משא"כ בספק דם לנד החמיר.

אמנם נראה בש"מ מהרש"ם ח"ב ס"י ר"ד שכתב
חז"ל והיה משיב מדברי הניחא אדם שער ציה"כ
ס"י ה' דנראה על העד ומסופקת אם עמא אם עבד
ואלצד דעמא, כנר כתנתי בהצטב אחרת דהו רק
אם הספק אולי היה אדום ממש בדם, היו ספק
דלורייחא, ולשיטת הראש"ד שהוצא כד"ס סוסי קפ"ח
רובי דמים עמאים, וגם לשיטת הח"ה החולק עליו
מי"מ ספקא מיירי הו, אצל הוכח שידעה שלא היה
אדום ממש, אלא שמתספקת אולי היה ע"כ ק"ל לאדום,
או לכן שהוכח מראשו והיה נשאל, כיון דמדון השי"ם
שאר אלא שהאדום החמירו מהיון שאין אנו נקראים
א"כ היו ספק דרבנן והקל, ונקומין בחזקת עברה
ואף דנספק סחמין ודיעה מחמירין גם דרבנן מי"מ
צאלצד יש להקל ע"י"ש.

וצ"ע במשיב המהרש"ם שחם היה נראה שהוא אדום
ממש צדק מחמירין, ומעטם שהיו ספק דלורייחא
הא סוף סוף כחם לא היו אלא דרבנן, ולא ספק
דלורייחא, וכנראה שהמהרש"ם מיירי שהיה עד בדיוק
והאלצד, וא"כ היו ספק דלורייחא וי"מ חודש המהרש"ם
שחם היה לה ספק שוטע לאדמומית צד מיקל גם
צד שאלצד, ולפי"ן אפשר שכשי"ב כחם שאלצד דהו
רק מדרבנן א"כ אף שהיה ספק שמה היה אדום ממש
מי"מ עבדו דהרי היו ספק דרבנן.

ועפ"י ליק כלל סתירה הכחמת אדם ומשום שהניח
אדם הא מיירי צדק בדיוק שאלצד, וצדק
החמיר אף בספק משא"כ כלל ק"י"ג הא מיירי בכתב
שאלצד, צד מיקל וא"כ אין נודק למשיב לעול שהכתוב
מיירי צדק זד שמה היה צדק אלא אף שלא היה צדק
אלא ספק דם אף שמה היה אדום ממש מי"מ הקל.

קמו שעריו סימן ל"ט טהרה קמו

למעלה מן החגור, אין לו צורה אלא למד שצורה
ולאו אדעתיה, אצל כל זמן שלא ראיתו כן צמחש אלא
הארכה לא אחריון שהיה אלא הארכה למעלה מן
החגור, וע"כ נעבר ג"כ את הקצרה.

ועפ"י לכאורה היה נראה חידוש לדעת שחם
הארכה צדק לה שצורה שזקק של ענחים
א"כ הקצרה יכולה להלחץ בארכה וע"כ נעבר ג"כ
את הקצרה וז"ע.

1

ודאה בחכמת אדם צניח אדם (כלל ק"י"א סק"ב)
שכתב חז"ל ולפי"ן כיון דלא חלין לב שוטע
בדמיונות אפי לקולא, ש"כ לתומא אם ראה ארה
מראה ואמר כמדומה לי שהיה טעם לאדמומית, או
אפי אחרת שמתספקת צד ואלצד עמא ע"כ, ומסוף
דבריו שכתב, או אפי אחרת שמתספקת צד, משמע
אף שלא יודעת אם נעבר למראה אדום ממש ג"כ
עמא, ולא חילק כלל אם יודע לה שהיה כשיעור כגרים
או לא.

ואף ולכאורה הכתוב כלל ק"י"ג סוף כ"ט כתב
חז"ל מלוא כחם ואין לה צדק להלחץ, וכדבר
ספק אם הוא דם או צדק, לדיון ואין לו צדקאין עמא
מספק, אפי' דהו ספק לכוי"ט, וי"א דהו ספק
גמור, מי"מ כיון שהוא לפנינו ור"ך דייקא קייל כלל
דבר שהוא לפנינו ור"ך דייקא ואין לו צדקאין לדיוק
לר"יין להחמיר מספק, אצל אם אלצד קודם שראה
הכחם וא"י אם היה צו כגרים ועוד או לא, או אם
היה אדום או לא, וכיוצא צדק בכתמים שהוא מדרבנן
חז"ל לקולא, וע"כ צניח אדם ע"כ. ומבואר בדבריו
שאף בספק אדום מיקל ולכאורה סותר עמו למשיב
צניחא.

ודאה למד שיש לחלק דהוכח שיש לנו ספק צמחא
עמו אם הוא אדום או לא, צדק כתב הצינור
להחמיר, וצניחא הכשרה שרוב דמים שאלצד עמאים,
ולכך אם יודע לנו שזד דם אלא ספק אם הוא מראה
עבדו או עמא צדק החמיר, משא"כ צ"מ ק"י"ג הא
מיירי שיש ג"כ זד להלחץ שהוא לא דם כלל, אלא

שהיה למעלה מן החגור א"כ אין לנו הכרה, ואמרינן
ג"כ צדק רחוקה מלמד שיש לנו הוכחה שלא צד
מנופה, משא"כ צדק לנו הוכחה שלא צד מנופה,
אמרינן שהיה למטה מן החגור וצד מנופה.

במצא לפי"ן שבעטם שהחמיר בהלחץ אצוה הי"ל לא
משום שס"ל שכל כחם שאלצד יש להחמיר,
אלא דוקא טאן צלופח זה החמיר אצל בשאר כחם
שאלצד לא מיירי כלל, אלא הוא מיירי צ"כ כחם
כזה שיש לו ודאי כשיעור כגרים, ומראה עמא גמור,
ולו היה ה"ד שאפשר שהיה למעלה מן החגור היה מחמיר,
מ"ד עמא כחם שאלצד שרוב היה צדק שמתראה ושיעור
עמא היה לו, משא"כ צלופח שיש לנו ספק על המראה
או ספק על השיעור צדק לא מיירי כלל ויתכן ש"ל
ג"כ בהחמירה שי והגרשי"ק ע"כ אין לנו הוכחה
הטובה מדבריו.

ומבואר שמדברי דרכ"ה נראה שהגהלת אצוה פליג
על החמירה שי, (וכגרשי"ק) ונמש"כ בהסבר
דבריו אין כאן סתירה כלל, ומשום שלא החמיר אלא
צלופח זה שיש ספק שמה היה למעלה או למטה מן
החגור אצל מ"ד כחם צמחא וכשיעור עמא היה.

ומבין עפ"י הא דמבואר צ"מ ק"ל סוף מי"מ צ'
שיש שגשג חלק אחד בדיוק, ונמלא צו כחם
אם היה מהחמיר ולמעט לשחיבן שחיבן עמאות, ואם
הוא למעלה מן החגור לשחיבן שחיבן עמאות, קיתה
אחת ארכה ואחת קצרה, אם הוא מהחמיר ולמעט
לשחיבן שחיבן עמאות, ואם לארכה היה למעלה מן
החגור ולקצרה היה למטה מן החגור, הרי הארכה
טכירה וקצרה עמא, ולכאורה למד לא נער את
הקצרה אף שאלצד היה למטה מן החגור, מי"מ למד לא
התלה צדק כחם מהבגד ששש שלצד אותו הארכה,
וע"כ הא לא יקלקל את הארכה לעמא אותה שהרי
אלצד היה למעלה מן החגור, וא"כ למד לא התלה צד
הקצרה ונעבר את הקצרה ג"כ.

ולהג"ל מבואר היטב, והוא שהרי ע"י שנתלה בארכה
לנערך למד שהארכה עברה שצוק של ענחים,
ואף שידעה שלא עברה מי"מ לנערך לומר שצורה ולאו
אדעתיה, וזהו צדק רחוקה לומר כן וכמבואר לעיל,
ובשלמא צדקו צמחש על הארכה שמתלה כחם

יותר משאר כתמים, ואף שהלכה לא מנייה להחמיר
בכתם ביום הווסת, מ"מ לטווח יום מקום להחמיר
לענין זה בכתם שנאמר, או ע"כ חייבת לדוק עלמה
עכשו כדי לצרר על הכתם האבד. שמה צא מגופה,
וראה משי' בענין אם חייבת לדוק עלמה לאחר מליאת
הכתם.

וכדי לצרר עין זה נקדים שהרי מנינו בסי' קפ"ד
סעיף ט' שאר גאים לריטות בדוקה כשיגיע
הווסת, עבר הווסת ולא נדקה ולא הרגישה טבורה
בלא בדוקה, וכתב שם החו"ד, והוצא ג"כ בפ"ה סק"ה
שאל בדוקה ענמה בעד ונאבד שאסורה, דש"ב ל"א
ראי מהא דלא הרגישה שלא ראתה שהרי אפשר
שהרגישה וסבא הרגשה עד הוא, וע"י בפ"ה שמוסר
ופשט שכל זה אפי' אם נדקה ענמה אחר הווסת
ומלאה טבורה, ג"כ ענמה דחייבין ענמה ווסתה
ראתה על העד ועל לארץ, ולא הרגישה וכסבורה שהרגשה
עד הוא ע"ש, וא"י לדברי החו"ד הרי בנדקה ענמה
בעד הדוק ביום הווסת ונאבד מחמיר הפ"ה, אף
בנדקה ענמה למחרת ומלאה טבורה, וא"ע מה יבא
בכתם ביום הווסת ונאבד אם יושל בדוקה למחרת.

אמנם ראה בפ"ה אבני נזר חו"ד סי' ר"ל שהולק
על הפ"ה בגיל וס"ל שאם תדוק אח"כ ותמלא
טבורה, גם לחו"ד טבורה וע"כ שכתב בתוך דבריו,
וז"ל דבדוקה של אח"כ הוא כגון אשה שדרכה לראות
ג' או ד' ימים ביהר ואם נדקה ומלאה טבורה תלין
שבדאי לא ראתה עד צענה ווסתה שא"כ היה לה
לראות גם עכשו כמנהגה, ואם נדקה ענמה ומלאה
טבורה תלין שבדאי לא ראתה בתוך ימי הווסת,
ולדס גדה יש ווסת אח"כ ימים, משא"כ דם מכה אין
דרכה למשוך אח"כ ימים, וע"כ בדוקה שבתוך ימי
הווסת מוכחת שאין בהם דם גדה וכו', ובהח"ד לא
נסתפק רק להחזיר בלא בדוקה, אבל אם נדקה בתוך
ימי הווסת הדבר פשט ונחזר דטבורה וילת דין
לדין בושט עכ"ל.

נמצא שגשעה האבני נזר בדעת החו"ד באופן
בנדקה ענמה צענה הווסת, ונאבד, יעלה
לדוק אח"כ ביום הב' ומגלה לו על יום הא' שאם לא
תמלא כלום ביום הב', אח"כ מוכיח שגם ביום הא' לא
ראתה, ואף שאפשר לטווח לומר שגשעה החו"ד בענמו

לא יושל בדוקה יום צ' לצרר על יום הא', ומשום
שהח"ד לשיטתו [הוצא בפ"ה ג"כ שם ס"ק ר"ז] שס"ל
שאל יש לה עקב קצוטה ביום הווסת א"ל בדוקה רק
אחת ענה, ואם אין לה שום קצוטה וכן צע"כ לריבה
בדוקה כל הבעה, דכ"יו שפשוט מוך דמוק ויבא שם
כל הבעה, וע"י דין אין להם שום קצוטה כמוש"כ שם
בשם הנקודה הבס"ף, ובמשניות ווסתה צ' או ג' ימים
המבואר בסעיף צ' לדין שיהא מוך דמוק כל הב' וג'
ימים, דכשעה ווסתה דמיון ע"ש, ולפ"ו לטווח לשיטת
החו"ד שס"ל שצריך מוך דמוק כל הבעה ולא יושל
לנו ביחוד של בדוקה חד פעמית בתוך הבעה, כמו"כ
לא יושל בדוקה של יום צ' לצרר על יום הא'.

ובמ"כ ר' ראה שהרי לשיטת החו"ד שמשניות ווסתה
ג' או ג' ימים שצריכה מוך דמוק כל אופן
הימים, ולא יושל מה שתצטר ביום הב' על יום הא'
שלא ראתה, ואף שראתה שזהו מלך שחשש שכל יום
הוא ווסת בפני ענמו, משא"כ לדין שס"ל שהצריך
הוא יום הא', ואח"כ הוא רק המשך ועל ליום הא',
א"כ יושל בדוקה יום הב' לצרר על יום הא', מ"מ
אפשר שגשעה החו"ד לא מבני, ואף שיש לתקן בין
הענינים, וכמ"כ אפשר גם לומר שאף החו"ד שצריך
בדוקה של מוך דמוק כל הבעה, זהו מלך שלא יושל
ביחוד של בדוקה חד פעמית בלוחה שניה, אף שצדק
לנו שלא ראתה עד עכשו, מ"מ חוששין שמה תראה
מזמן בדוקה של שם עכשו עד סוף היום, אבל עכ"פ
לענין משאן ולעבר גם החו"ד ס"ל שהבדוקה מצד
לנו שלא ראתה, ורק לחשש מכאן ולעמיד חושש שראתה,
וא"כ יתכן שש"כ גם להח"ד אם תדוק ביום שלאחר
הווסת מודה החו"ד שצדק לנו שאתמול לא ראתה,
מכ"ן שצדק על הכס שצדק כמ"כ וכו' ימים,
ומדעכשו לא ראתה אמרין שגם אתמול לא ראתה.

לפ"ו ראה שאם יסבור כסדרת האבני נזר שבדוקה
של אח"כ מגלה על למפרע, א"כ נצוה ביחוד
שאלה כ"ל בכתם שנאבד ביום הווסת, הרי אם נחוש
מלך בהלכה של כתם שנאבד הרי נוצר כצד עלול
שנכמה שעות יש להקל צד, ואף שיש להחמיר כ"ן
מלך שבו ביום הווסת, וא"כ נחשש לעולם לראות
ולפ"ו כתם זה חמור יותר, מ"מ הרי מזה הסבא
שעלול לראות לנו צדדים לומר שביגע לה הווסת וכתם
זה שנאבד ענמו היה, מלך שביגע לה כצד ההתחלה
של הווסת, א"כ לחשש זה עכ"פ הרי גם עכשו הוי

ליתמא בנפשה דם, ואם תדוק עכשו ולא תמלא כלום
מוכח לנו שלא בגיע עדיין הווסת ויש להקל גם בכתם
זה שנאבד. ולא מצינו להשיטת שפליגי על החו"ד
וס"ל שצד שנאבד ביום הווסת יש להקל צד, ראה
בדעת שלמה סי' כ"ז ח"ב ובש"מ מהר"ש ח"ב סי' ר"י
שתלם זה בפלגתה הפרשה והב"ה בק"י, וא"כ
לדבריהם כשי"כ שיעול בדוקה של אח"כ לצרר שהכתם
האבד לא יעמא אח"כ.

נמצא שכתם שנאבד ביום הווסת, שיש להקל אם
תדוק למחרת או אח"כ ותמלא טבורה, ומיוסד
עפ"ד החו"ד שמהמיר צד שנאבד ביום הווסת, מ"מ
ס"ל לאבני נזר שמועיל בדוקה אח"כ לצרר על העבר,
ואף שאפשר לתקן שהח"ד מהמיר צד, אמנם באבני
נזר, מפורט שיש להקל צד, וא"כ כ"כ בכתם שנאבד
ביום הווסת שיש להקל ע"י בדוקה של אח"כ, ודלא
כפ"ה שס"ל בדעת החו"ד להחמיר שלא יושל בדוקה
אח"כ, ויש לכוס"ף ג"כ שאף דלכאורה מצוה צד
צדק יד. שלמ"ד ווסתה דאורייתא אף שגמלאה אח"כ
שטבורה היא, יש להחמיר שצדקין נפל לארץ ולא
צדקין שאם בגיע הווסת כ"כ צד כרגיל וצדקין כמה
ימים, מ"מ יתכן שזהו רק למ"ד ווסתה דאורייתא,
משא"כ למ"ד דק"י"ל שוסתה דרבנן הרי מעבדין
במלאה אח"כ שהיא טבורה, ולא צדקין שפנל לארץ
ואפשר שצדא מעטם כ"ל, שאם היה צד הווסת היה
צד כרגיל וי"כ צדק כמה ימים.

ולכאורה יתכן לומר שגשעה יש להחמיר בלוחה
בגיל והיא באופן שאם שגל פי רוב קודם
הגיעת יום הווסת וראה כתמים, ואשה זו שצד בגיע
שעה ווסתה ומלאה כתם ונאבד, א"כ למה לא נחמיר
עליה שהרי ארגלה צד למליאת הכתם קודם יום
הווסת, ואפשר שאף באשה שלא נאבד הכתם, והכתם
לפניו ואף שכתם זה מראה טבור לו, מ"מ יתכן שחייבים
בפרישה על זמן זה וראה משי"כ בענין כתמים טבורים
הצאים לפני הווסת.

ומעתה נצוה לצרר באשה שנאבד כתם צ"י ונאבד,
דאף למשי"כ לעיל שצדקין אח"כ ומלרפין

חוקיט של האשה, מ"מ לענין תוך ז' נקיים הרי הווד"י
[הוצא בפ"ה סי' קפ"ז סק"ה] ס"ל שגשעה עדיין
לחזק ענמה, וא"כ מלך זה היה מקום להחמיר בכתם
שנאבד צ"י, מ"מ למלך דמבואר שהאחרונים פליגי על
הווד"י, ראה חו"ד סי' ק"ל סק"ה ובש"מ חתם סופר
סי' קמ"ד וקמ"ד וקמ"ה, וראה ג"כ במשי"כ בענין אם
הבעל יוכל להוציא על כתמי אשתו, שיש מהראשונים
שס"ל שאחרי ההפסק טבורה נחשבת לחזקה טבורה,
א"כ יש להקל ג"כ בכתם שנאבד בתוך ז"י.

אמנם צ"י הראשונים של הספיקה הרי לפי מה
שמבואר ברמ"א סי' ק"י צ"י בשם המרדכי, שצ"י
ימים הראשונים לא מקולין בכתמים לחלוט במשגל
או מעטם שנחש עדיין לענין פתוח או מלך ששניה
עדיין אגלה דמים ל"ע אם יש להקל בכתם שנאבד
בזמנים אלו.

מבואר לנו מכל כ"ל, (ח) אשה שנאבד כתם ונאבד
או נכנסה אם צדק לה שבו כשיעור כגרים
המעטת, ורק היה ספק על המלאה צד הגרש"ק בספרו
מי נדב מחמיר צד, ויתכן לומר שאף הגרש"ק לא
החמיר אלא כשיש שרוב מראות הצדדים מלאה טבורה
הם משא"כ כפי מליאת זמניו שרוב מראות טבורה
הם יתכן שאף הגרש"ק לא החמיר צד, (צ) וצ"א יש
ספק צדא כ"כ כשיעור צד, גם להגרש"ק אפשר להקל
אם לא צדקין שיש רגלים לדבר בכתם ענמו נאבד.

(ג) ומדברי הכתם אדם נראה שצד אופן יש להקל
מלך ביש רגלים לדבר. (ד) וכמ"כ צ"י נקיים לטווח
ג"כ ד"ט כ"ל. (ה) ומ"מ צ"י ימים הראשונים ל"ע
צד. (ו) ואם מלאה כתם ביום הווסת ונאבד, אם
תדוק אח"כ ותמלא ענמה טבורה יתכן שיש להקל
צד. (ז) ומ"מ אם נאבד כתם שספק אם היה למעלה מן
החגור או למטה מן החגור יש להחמיר צד וכדברי
הגהלת אצ"ח. (ח) יתכן שגשעה שגשעה להצדקה
ואחת ארוכה ואחת קצרה אם בכתם הוא למטה מן
החגור לשחיכו, שיתכן שטבורה ואם הוא למטה מן
החגור לשחיכו, שיתכן ענמה, ואם לארוכה היה למטה
מן החגור ולקצרה למטה מן החגור, הארוכה טבורה
והקצרה ענמה, כמבואר בש"מ סי' ק"ל סעיף מ"ה,
ול"ע אם צדו שהארוכה עברה בשוק של ענמים שאפשר
שגם הקצרה טבורה. (ט) ואף בזמנים שלא לבשוח
השנים חגור מ"מ מה נגוד בית החופר נחשב למטה

ויש להסתפק לדברי המעיל לדיקא זכו רק בזה השנה
 עומה לעומתה גשעב לביסח הדעת, משא"כ
 בהשגב עומה לעבורה אם גם זה גשעב לביסח הדעת
 לפסול דין נקיים, ולכאורה הלוי בטעמים שהזכיר במע"ל
 אם לעטם של גזר"כ זה אין לחלק בין השגב עומה
 לעומתה או לעבורה שפסול ביסח הדעת, משא"כ לעטם
 שמה ארעבה ולא אדעתיה הרי זה שייך רק אם
 השגב עומה לעומתה, שזכר לא נותנה לזה אם נעמאה,
 אמנם בהשגב עומה לעבורה של שייך זה, שהרי
 נותנה לזה אם נעמאה ממילא לא פסול ביסח הדעת.
 ויראה לכבוד דל"י מהדין המצב ששוי"ע ס"י ק"י
 סעיף י"ב שטענה במנין הימים ועבלה ושימשה
 ממחמתה שש עונות שלמה ואח"כ חמנה יום אחד

נקי וזמנול ואם נאמר שאף בהשגב עומה לעבורה
 מפסוק ופסול דין נקיים, הרי מאחר שטענה ועבלה
 הרי השגב עומה לעבורה וא"כ יסתור את הדין נקיים
 מכה ביסח הדעת, ומוכה שלא אמרין ביסח הדעת
 שפסול אלא בהשגב עומה לעומתה ולא בהשגב עומה
 לעומתה ולא בהשגב עומה לעבורה. [ואף אם נאמר
 שהיחס הדעת פסול רק ביום שיכול לעלות למנין ז'
 נקיים ולא היה לה כוונה גם ז' נקיים, משא"כ בזמן
 שבין כך אינו יכול לעלות לז' נקיים וכמו באופן המבואר
 שם בשו"ע שיש חשש פולגה ממילא לא איכפת לי
 בהיחס הדעת, וכמו"כ אמרו לי בשמו של גדול אחד,
 מ"מ הרי בהם ששוי"ע יפסול ביסח הדעת ממנו בעצילה
 עד התשמיש שהוא כמה שעות, וזהו זמן שהיה יכול
 לעלות למנין הפסירה, ומוכה מכל זה בהשגב עומה
 לעבורה לא פסול ביסח הדעת].

סימן ע'

עד שנאבד ביום הווסת

א

בש"ז ס"י ק"ל סימן ס"ג: כה"ז ויש מקום לתלות משמע
 מכלן דהך בספק שהוא נ"י בדיוק מהני ביה
 לתלות בשום דבר, ע"כ נראה לי באשה שרגילה להוליד
 דם מציה הריעי שלה ע"י אהב סובב וצדקה עלמה
 אפי' בעד הצדוק וצטעה בדיוקה נגעה גם שם דחולה
 זה שלא צטעה ווסתה דלון כהן ספק דאורייתא כיון
 שלא הרגישה בדם מן המקור, וכמו"כ צ"י כהן צד"כ
 ומ"מ וכו' ח"ל וג"ל דביבא דאיכא למיחש שמה צא
 דם בעד זה מחמתה שחטטקה סתוך למקום שהעד שם
 במנין דמים חולין בזה אפי' יותר מבגרים ועוד דעש"י
 שקינחה לא גייה מלתות צמה שאפשר כיון ש: f
 הרגישה צינחא בדם נגופה וחייה כל שאינו לשך
 וכו' עכ"ל. וכו' נמי צבחי דינה שזכרנו הוב מש
 כן אלא דכאן אפי' משוך עבור כיון שטענה בקינות
 ממקום עבור וכו' הוא דהי הוב כמו מכה צבוחי
 מקום לעיל ס"י קפ"י סעיף ה' ואפי' ל"א דסעיף ל"ה
 מודה בזה דהתם שאני כמו שיבאר שם, וע"י מש"כ
 בסעיף ל"ט וכתבתי זאת לפי שראיתי מורה אחד שכו. ה
 להחמיר בזה ויראה לי דטעם בצדק פשוט עכ"ל בע"י.

והחור"ד צביוארוס ס"ק י"ח כתב ח"ל ודבריו חמוהין
 דממה נפשך אי דמי למכה שמו"חא דם
 צידוע אפי' צטעה ווסתה עבורה, דכא לא שייך לומר
 דא"כ לא תעמא לעולם וכו', ואי תדמה אותה למכה
 שאינו ידוע שמו"חא דם, אפי' שלא צטעה ווסתה אינה
 חולה וכו', אצל דבר שרגיל להוליד דם דינו כמכה
 שידוע שמו"חא דם, וא"כ אפי' צטעה ווסתה חולה
 זה כיון דלא שייך לומר א"כ לא תעמא לעולם, דהא
 חרי עמאה כשהרגיש או כשהצדוק וזמנולין שלא
 חגע צבית הרעו עכ"ל החור"ד.

ובעצם דברי בע"י דמתור בים לה מכה צבית הריעי
 המוליד דם, י"ח לכאורה לדון אם מתור רק
 צאופן שצדור לה שנגעה ג"כ צבוחו מקום דבזה אפשר
 שחללקך העד מאחורו מקום ולכן מעבר משא"כ בספק
 שלא ידוע אם נגעה או לא אפשר דלא מעבר בע"י,
 ומשום שיתכן שלא נגעה ובעד שיש עליו טיפת דם זה
 נגופה, או דילמא שאף בספק ולא ידוע לה אם נגעה
 או לא ג"כ מתור בע"י, וצדוק דברי בע"י אין הוכחה
 לזה. אך לכאורה יש לומר מ"ל הסביר שאף בלא ידוע
 ג"כ נעבר דכא לא גרע מעצרה בשוק של ענחים ומלאה

כחס שאפשר לתלות הכתם בשוק של ענחים, וכמו"כ
 כהן הרי בוי כמו עברה בשוק של ענחים וא"כ אף
 בלא ידוע אם נגעה מ"מ הוי כעברה בשוק של ענחים,
 ויש לחלק לכאורה דככה הרי לא הוי מדין כחס אלא
 מדין עד הצדוק שצדקה צו עכשיו ויש כהן לז' דאורייתא
 ולזה לא יושיל אף אם נאמר דהוי כעברה בשוק של
 ענחים. ומ"מ יתכן לומר שנגד לא יהא דין של עד
 הצדוק מכיון שהעצירה העד צמקום שאפשר שדמים
 מלויין שם ואפשר שחללקך העד קודם שצדקה צו
 יהוי כנולד הספק קודם הצדקה, וכבר הבאנו צמקום
 אחר דשיטת ש"ס כרז דבאופן זה לא הוי עד הצדוק
 אפי"פ שהיה מוחזק קודם לצד הצדוק ממש, אמנם
 מסיום לשון החור"ד שכתב שלא שייך כהן לומר שלא
 תעמא לעולם משום דאפשר לעמיתם שחטמא וחייו
 כשהרגיש או כשהצדוק חתכווין שלא ליגע צבית הריעי,
 ומוכה מדבריו שרק צאופן שצדור לה שלא נגעה צבית
 הריעי שם שייך לעמא אותה אצל אם לא צדור לה
 שנגעה דאפשר שלא נגעה מ"מ מיקל, וא"כ מפורש
 לכאורה ששפ"ד החור"ד דברי בע"י ויאל שאף שלא
 צדור לה שנגעה שם מ"מ מיקל בע"י, וצבירה אפשר
 כמו"כ לעיל דים לו דין כעד שהעצירה בשוק של
 ענחים וגילד הספק קודם הצדקה שאין לזה דין של
 עד הצדוק, אמנם ע"פ סברא זו הרי בזה ימלא דם
 יותר מבגרים יש לעמא שהרי עד שאינו צדוק שמו"חא
 עליו דם יותר מבגרים עמאה, וע"י מש"כ לקמן.

ב

אך לכאורה גוף דברי החור"ד ע"י מש"כ שאם יש
 לו דין כמכה המולידה דם יש להקל ג"כ צטעה
 ווסתה. הא לא מיירי הכא שהרגישה שהדם יאל מציה
 הריעי ועכ"פ יש לנו ספק השקול שמה צא מציה הריעי
 או שמה צא נגופה ולשיטת החור"ד הרי לריך הוכחה
 צדורה כדי לעברה, והוא הוכחה שהרגישה שהדם
 יאל מציה הריעי, ומכיון שאין לנו הוכחה זו עכ"פ
 לשיטת החור"ד שפלטו אין לעברה. וצדור הצדורים. דהא
 שאם עבר הוסת ולא הרגישה ולא צדקה עברה. ודיוק
 החור"ד ס"ל צב"י קפ"ד סק"י"א אהא דמבואר צמחצר
 צאם עבר הוסת ולא הרגישה ולא צדקה עברה. ודיוק
 מזה החור"ד מאחר שכל הכיתור הוא מזה שלא הרגישה
 א"כ אם צדקה עומה צטעה הוסת ונאבד העד,
 דשז ליכא רחי מהא דלא הרגישה דאימר הרגשה עד

הוא כדאמרין צדיק פרק הרוחא כחס לאפשר דעמא
 וי"ש. ומבואר מדבריו שצריך הוכחה צדורה שלא הרגישה
 וכל זמן שאין לי הוכחה צדורה שלא הרגישה עמאה,
 א"כ ג"כ כהן הא לא היה לי הוכחה צדורה לעברה
 מכיון שלא מיירי שהרגישה שהדם צא מן המכה א"כ
 לשיטתו למה מעבר כהן אף צטעה דוסתה.

ובמ"כ ל"ע צדורי החור"ד הא צמ"י כדכ דף עו.
 מבואר הרוחא דם מחמת מכה אפי' תוך
 ימי דתה עבורה דברי רשב"י רצו לומר אם יש לה
 ווסת חוששת לווסתה מאי לאו בזה קמיפלגי מר סבר
 ווסתה דאורייתא ומ"מ ווסתה דרבנן וכתבו שם
 התוס' צד"כ ומ"מ ח"ל ומר סבר ווסתה דרבנן גראה
 דדוקא צמרגשה צבא דם אז מן המכה ואפי"ה אי ווסתה
 דאורייתא חיישין שמה גם מן המקור צא בדם אצל
 אם אינה מרגשת יליחא בדם מן המכה עמאה לכריע
 אם הוא זמן ווסתה דאי לא הכא וכו' לעולם לא חתה
 נדה והלא קודם מכה הוי לה ווסת עכ"ל.

ומבואר מדבריהם שמיירי שמרגשה צבירור שהדם
 הוא צא מן המכה, ולכאורה לפי"ז מאי
 טעמא דמ"ד ווסתה דאורייתא שמעמא הא הרגישה
 צבירור שהדם צא מן המכה, וכתבנו ש"ל שסוף סוף
 חיישין שמה טענה בהרגשה ושמא הרגישה בדם מן
 המקור או שטענה בהרגשה וכמו שאמרו צמ"י שטענה
 בהרגשה עד וכו', וא"כ ע"כ שגם למ"ד ווסתה דרבנן
 שמעבר הרי לריך לומר שגם הוא ס"ל ששיך עכ"פ
 שטענה בהרגשה ומ"מ מעבר אותה וא"כ צלמחא אם
 נאמר שלמ"ד ווסתה דרבנן לא לריך הוכחה צדורה שלא
 צא מן המקור מוכן שפיר הא דעיהו באשה שיש
 לה מכה צטעה ווסתה, ומכיון שיש לה מכה ואפשר
 שדם זה צא מן המכה לכן עוהרו אותה משא"כ למש"כ
 החור"ד שאף אם ס"ל ווסתה דרבנן מ"מ צבאצד העד
 עמאה דאפשר שהרגישה ומבואר שלא מעברין אותה
 אף אם ס"ל ווסתה דרבנן א"כ הוי לי הוכחה
 צדורה שלא הרגישה, א"כ למה מעברין כהא למ"ד
 ווסתה דרבנן צאשה שיש לה מכה אף שמרגשה שדם
 זה צא מן המכה, הא מ"מ שייך שטענה בהרגשה וא"כ
 אין לנו הוכחה צדורה שהרגישה שמה מן המכה ואין
 לנו ג"כ הוכחה שלא הרגישה צבירור שלא צא מן המקור
 ולפי"ז למה מעברין אותה.

ג

ויש לחלק ולומר שאף ציט לה מכה צענה וחסה סיל למייד וחסות דרנן עטורה צאט מרגשה שדס צא מן המכה אפי' שאפשר צא מן המקור, מימ מאחר שיש לנו סיבה לומר צא מן המכה וגי' יש לנו סיוב לזי מהא שמרגשה שדס צא מן המכה מטום הכי מטורין אותה, ומלד שיש לנו סיבה וסיוע לכך שיש לה מכה וגם הרגישה שדס צא מן המכה, מבא"כ בצמח צאופן שלא הרגישה שדס צא מן המכה ואין לנו הוכחה שדס צא מן המכה לזי חייבין צמח צא מן המקור ושמא, ולכן דוגמא שמיירי החויד שביי לה עד וצדקה עומה, ציום הווסה ונאצד ויש לנו ספק צמח היי כן דס ונאצד וצאון דס צא צהרגשה היי אלה שהרגשה עד העטעה ומכיון שאין לנו הוכחה וסיוע כנגדית לעברה לכן טעמה החויד.

ולפי"ז יולא שצאשה שיש לה מכה ולא הרגישה דס צא מן המכה אף אס סיל וחסות דרנן צאט עמחה לשיטה החויד דאפשר צא מן המקור, איכ ל"ע מש"כ הרמ"א כסי' קפ"ז סוף ה' וז"ל ומימ צענה וחסה או מל' ויס' לל' ויס' איה תורה צמחה דל"כ לא טעמה לעולם עכ"ל וז"ע כרי גס לויי טעם זי שאל"כ לא טעמה לעולם גי' יב' לעמח אותה, שריי הרמ"א לא הזכיר דמיירי שמרגשה שדס צא מן המכה דמשמע דמיירי אף צאופן שלא מרגשה שדס צא מן המכה, כרי לזי מאחר שאין לנו הוכחה כנגדית לומר צא מן המכה א"כ אף למייד וחסות דרנן עמחה דאפשר צא מן המקור גס לויי העטע שאל"כ לא טעמה לעולם.

ומלבד זי עטס דברי החויד ל"ע"ג שריי מנינו מחלוקת הראשונים צהא דלמרו צגמי צמח הרגשה עד ושמש העטעה דיש לפרשו צי' אופנים או דהאשה אומרת שלא הרגישה דס זאנו חוששין צמח הרגישה דס אלא בעד והשמש העטעה לחשוף שלא הרגישה דס זוח העטעה לחשוף שביי כאן הרגשה עד ושמש, או דפרש דצלקת השמש אומרת שהרגישה דס אלא אינו מקולן עליה לומר שלא הרגישה דס אלא הרגשה עד ושמש העטעה לחשוף שביי כאן הרגשה דס וכזי האריכו צזה הרבה האחרונים, ועי' בצדקיהס מה שבוטחו שפליגי צזה הראשונים ראה חוסי דף ג' דייב צמרגשה וראה גס צשו"ת משיבת נפש ושד ועכ"פ

מבואר מדקדוקים שזכו רק צאופן שמאלה דס ויש לנו חזקה שדס צא צהרגשה וצוח מספקין אס היי כאן הרגשה או לא ראה צמחה אדס ושד, אצל צאופן שלא היי כאן דס כרי לא מנינו לומר טעמה צהרגשה מאחר שגס הסברה לומר טעמה צהרגשה סברה חזקה ביה אלא צאופן שיש לנו הוכחה וסיוע כנגדית אחרין שהרגישה, ולכן ציט לפנינו דס ויש כאן חזקה שדס צא צהרגשה צוח אחרין טעמה צהרגשה, משא"כ צאופן שלא נמלא כאן דס כלל מכיון לומר שביי כאן הרגשה וחרגשה עד העטעה, כרי לא היי לפנינו דס וא"כ צאופן דמיירי החויד שביי עד שאלצד ציום הווסה מכיון שלא ראינו דס לפנינו מנין לנו לחדש לומר שביי כאן דס והרגישה אלא עטעה צהרגשה, וכשן מה שפקעה הדרכי משה על התרומה הדגן כסי' קפ"ח.

ד

נמצא עכ"פ בדברי החויד ל"ע מכה מקומות, וראה → מש"כ צענין כהס שאלצד דלס עכ"פ אחר הווסה חדוק עומה וממלא עבורה שיש להקל עליה והוא כסברה האצני מר, מאחר שדדך של דס ווסה צאט נשפט ולא צעיטה דס אי"כ אינו היי לה דס צענה הווסה היי לנמלא גס עכשיו, וראה גס צ"ח סיס קפ"ג שכתב שאין הדדך של דס גדוה שילא עופה אחר עי"ש ע"פ הגמי גדיה דף מ"א: מקור שביי כשתי עיפות מרגיחה עמחה ודוקא תריי אצל חדא אימח מעלמח אחר עי"ש, וראה גס צידדשו תניח סי' ק"א שבהזיק גי' כסברה זו ומה שהקשה מסע"ף ג. האשה שצדקה עומה צעד הצדקה ונמלא עליו עיפה דס כחרדל צין עגול וצין משוך עמחה ווסה שאף צעיפה דס חשבו, מי"מ יש לומר דשאני צמקוס שיש ריעותה לפנינו שצה אף צעיפה דס חשבו משא"כ צליכה ריעותה לפנינו לא נחש לעיפה דס שאלצד.

ואף שיש להסתפק מה ייה צאשה שצדקה עומה → ציום הווסה צעד שאינו צדוק ומאלה עליו עיפה דס אס עמחה או לא, דאפשר שמאחר שהוא ציום הווסה ויש לנו חזקה שאורה צא צזמנו ואף דנפחות מהגרים לעולם מקולין מי"מ זבי מעטש שא"כ לא חמלה אשה עבורה לעולם משא"כ כאן שהוא ציום הווסה חמי" עפי, ואפשר לומר ולדמות למש"כ הודדשי והחמס

סוף צהרגישה שפחה מקורה וצדקה עומה צעד שאינו צדוק ומאלה עיפה דס דמחמין צוח ייבוס לשהרגשה מצוה לריעותה, וכדי לחזק ריעותה זלח לזיך הוכחה צדוקה לזי משא"כ עד שאינו צדוק דאפשר צא מעלמח אי"כ כרי כלל צדקה כלל צבוח מעמח הבהד"ש, וא"כ כאן גי' מלד ויס' הווסה היי חזקה שאורה צא צזמנו ויש לנו ריעותה ולא יועיל צדוק כלל עד שאינו צדוק לעברה, אף שיש לחזק דהרגשה נחשב ריעותה עפי מאחר חזקה של ויס' הווסה, וכמו"כ יש לומר מאחר שדרכה כל אשה לראות צעפה ימדצדקה אי"כ ינמלה עבורה הוכחה דלח' היי מווסה דאי"כ היי לזיך לצוח צעפה וכפי הרגותה אלה וכמו"כ האצני מר, מי"מ ל"ע לדינא צוח, דאפשר שאף האצני מר לא נחב אלא צאופן שלא היי לנו ריעותה משא"כ כאן שיש לנו ריעותה שגמלא עיפה דס אי"כ דאפשר צא מעלמח מי"מ נחשב לריעותה וז"ע לנעשה, ויחזק גי' שהלוי צמחלוקת החויד וז"ע"ג הניל שצעיטה עי"ז דאינו מחיר צענה ווסה, אפשר מצום דס"ל שצענה ווסה היי חזקה אלימחה שאורה צא צזמנו, ולא יועיל להקל צוח שאפשר שגשה ציטה ריעו"י, משא"כ החויד כס"ל צענה ווסה יש להקל כמי"כ כאן וז"ע.

ומבואר לא דל"ע"ג מחיר צאשה סכ ל"ה דס ציטה ריעו"י וצדקה עומה אף צעד הצדוק יבשעה ווסה מחמיר משא"כ החויד חמה על עי"ז שאס היי כמכה המוליאה דס צוח אף צענה ווסה יש להקל, ואס לא היי כמכה המוליאה דס צוח אף שלא צענה ווסה אין להקל, וכמו"כ מצינו שצבאורה דברי החויד אמוס מכה מקומות צוח שהחמיר צעד שאלצד צענה ווסה, וכמו"כ ונראה שבי"ז מיקל אף כספק אס נעשה ציטה ריעו"י וכן נראה צדדני החויד שיקט כן צעיטה כפי"ז, וכמו"כ נשארנו צ"ע צאשה שצדקה עומה ציום הווסה צעד שאינו צדוק ונמלא עליה עיפה דס מה דייב.

נמצא צוח ה' אשה שצדקה עומה ציום הווסה ונאצד בעד דעת החויד שגמלה האשה ויש חולקים. צ' ואס צדקה אח"כ ומאלה עומה עבירה צפחה השניה סיל דאפ"כ עמחה, אמנם באצני מר סיל שאף לחויד עבירה (וראה מי"כ צענין כהס צנאצד). ג' צדקה עומה צעד שאינו צדוק ציום הווסה ומאלה עליו עיפה דס ל"ע אס יועיל צדקה אח"כ.

סימן ע"א

כתמים ובדיקות לענין ווסחות

סוף סוף מאלה כהס מניולא לא היי ויס' זכ' כלא ראה לנמי שריי יש לז צאט מנופה וז"ע. **ולפי"ז** ה' דמבואר צבו"ע חזן מחמיר עד הצדוק היינו צבוח קנענה ווסה גס לקולא וגס לחומרה, יעוקר ווסה הקודם יכוני"כ קנענ' ווסה מחדש ומח"ס שזין ראי' גמורה לז. **ולכאורה** עי"ז צאשה שצדקה עומה צז' נקיים ינמלא עמחה מכה עד הצדקה, כרי לא רק שצרכה להפסיק מחדש אלא שחמיה ויס' זכ' גי' ליום הווסה כן ליום החודש וכן לחשון הפלגה, ואס יש מרחק של פלגה מלאי הקודמה לצדיקה בעד של עכשיו עברה ימים מניולא חמשה לעשרה ימים כצאים מכה צדקה זו, וראה כנגי"ה ציטה עומה סי' ז' שחמס למה צצלקת לא חמסו כן ויס' יאנו לא שעתה מחן דחש ליה וז"ע.

בשר"ע סי' קי"ל סוף ג' אין צמחיים מצום ווסה כידו מאלה כהס צי"ח אפי' שלב פעמים לא קבעתו ולא עקרתו חזן מכהני עד הצדוק לה כהן מטמאין כלל שכן וכרי הן כראיות לכל דבר ומקורו האו מהכרצ"ד, ובפשמות אין צמחיים מצום ווסה גס לקולא וגס לחומרה דהיינו גס צאופן שראתה כהס צז' זמניס ודועס לא קנענה על זכ' דין ווסה וכמו"כ לא היי כראי' עי"ז יעוקר ווסה הקודם וכגון בעצד עליה ג' עוות ולא ראה וחס"כ ראה כהס ג' פעמים צזמן קנענ' לא נחשב קנענה ווסה שמה זכ' יעוקר ווסה הקודם שביי לה, ועי' צהגה רע"א וצדדני פהרה סי' ק"ד (ו"ע צאופן שביי לה קנענית ל"ח ועברו עליה ג' רי"ח שלא ראה אלא כהס אס נחשב לעקרה לווסה מצום שלא היי לה ראי' גי' צי"ח או דילמח מאחר